

TARİHTEN GÜNÜMÜZE SEYDİKÖY'DEN GAZİEMİR'E PANELİ (4 KASIM 2012 GAZİEMİR BELEDİYESİ ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ, DÜZENLEYENLER: GAZİEMİR KAYMAKAMLIĞI, GAZİEMİR BELEDİYESİ VE SEYDİKÖYLÜLER DERNEĞİ) GAZİEMİR, İZMİR

Vehbi Günay*

Gaziemir Kaymakamlığı'nın koordinatörlüğünde Gaziemir Belediyesi ve Seydiköylüler Derneği'nce düzenlenen etkinlik 4 Kasım 2012 Pazar günü gerçekleştirilmiştir. Program sabah saatlerinde Gaziemir'de eski Aydın karayolu üzerinde bulunan Gâzi Umur Bey'in heykeli ve Seydibaba Yatırısı'na çelenk konulması ve saygı duruşu ile başlamıştır. Etkinliğin öğleden sonraki kısmı Gaziemir Belediyesi Atatürk Kültür Merkezi'nde açılış, saygı duruşu ve İstiklâl Marşı'nın ardından 'Seydiköy Güzellemesi/Türküsü'nün de yer aldığı müzik dinletisi ile devam etmiştir.

SEYDİKÖY TÜRKÜSÜ¹

Gidilecek tek yeri vardı çarşısı
Açıklıktı görülürdü çarşısı
Fırıncısı, kahvecisi, aşçısı
Ne güzeldin dostluk dolu Seydiköy

Beyaz badanalı alçak evleri
Bahçelerde sardunya çiçekleri
Âdetleri, töreleri, örfleri
Ne şirindin o büyülü Seydiköy

* Doç. Dr., Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğretim üyesi, İzmir, vehbi.gunay@ege.edu.tr

¹ Nagihan Uyaniker'in 2011 yılında yazmış olduğu 'Seydiköy Güzellemesi', bağlama ustası Nusret Taşçı tarafından 'Seydiköy Türküsü' adıyla bestelenmiştir. Bkz. www.gaziemir.gov.tr/default_B0.aspx?id=336 (Erişim Tarihi: 22.11.2012).

Çığlık, çığlık öten o tren sesi
Davullu, zurnalı ev düğünleri
Kınalı parmaklı köy gelinleri
Sevdalarda dopdoluydun Seydiköy

Bir başkadır ağaçları, kuşları
Baharda kekik kokan dağları
Tarlaları, bahçeleri, bağları
Düşte kaldın tütün kokan Seydiköy

Artık anı oldun eski Seydiköy
Masal gibi, rüya gibi Seydiköy
Gönüllerde yaşıyorsun Seydiköy

Açılış konuşmalarının ardından etkinliğin bilimsel bölümü olan panelin saat 13:00’de başlayan ilk oturumuna Ege Üniversitesi emekli öğretim üyesi Prof. Dr. Necmi Ülker başkanlık etmiştir. Bu oturumda sırasıyla; araştırmacı-arkeolog Ercan Çokbankir, “*Türk Fethi Öncesinde İzmir ve Çevresi*”, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Yusuf Ayönü, “*İzmir ve Çevresinin Türkleşmesi ve İslâmlaşması*”, Celal Bayar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Cahit Telci, “*Osmanlı Döneminde Seydiköy*” ve Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Vehbi Günay, “*Gaziemir/Seydiköy’ün Manevî Kurucusu: Seyyid Mükerrermeddin/Emir Sultan*” başlıklı bildirimlerini dinleyicilerle paylaşmışlardır.

İlk oturumdan sonra verilen arada düzenleme kurulunda yer alan ilgili zevat tarafından mübadil olarak Gaziemir’e gelen, bu toprakları yurt edinen mübadillerin ilk ve ikinci kuşak temsilcilerine anı-şükran belgeleri sunulmuştur. Yerel yönetim birimlerinin gösterdiği minnet, şükran ve kadirşinaslık katılımcılar tarafından takdirle karşılanmış ve duygusal anlar yaşanmasına neden olmuştur.

Bilimsel etkinliğin, Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Turan Gökçe’nin başkanlığında gerçekleştirilen ikinci oturumunda Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim üyesi Doç. Dr. Hasan Mert, “*Millî Mücadele Döneminde Seydiköy*”, araştırma-yazar-öğretmen Resul Yavuz, “*Balkanlardan Göç, Mücadele ve Seydiköy*” ve Celal Bayar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Ünal Şenel, “*Gezginlerin Gözüyle Seydiköy*” başlıklı bildirimlerini sunmuşlardır. Ayrıca bu oturuma, atalarının Sarnıçlı olduğunu belirten Yunanlı araştırmacı-yazar Maritsa Spyrou, “*Mücadele Öncesinde Seydiköy’de Rum Aileler*” konulu kendi dilinde bir konuşmayla katılmıştır.

Etkinlik kapsamında Atatürk Kültür Merkezi girişinde açılan resim sergisinde Seydiköy'ün geçmişinden izler sergilenmiştir. Program akşam saatlerinde Seydiköylüler Derneği tarafından Seydi Baba anısına lokma döktürülmesi ile tamamlanmıştır.

Etkinliğin, geçmişi XIV. yüzyılın başlarında Türklerin güzel İzmir'i fethinin ardından Aydınoğulları Beyliği hükümdarı Gâzi Umur Bey'in o zamanki adıyla 'Seydiköy'ü Seyyid Mükerrermeddin'in Kadifekale'nin eteklerinde bulunan zâviyesine vakfetmesine kadar uzanan bugünkü 'Gaziemir'in maddî-manevî kurucuları olarak bu iki önemli tarihî şahsiyetimizin ve o günlerin hatırasının anılmasına vesile olması son derece manidardır. Bir 'vakıf belde' olarak doğup-büyüyen Gaziemir, yüzlerce yüzyıllık tarihî süreç boyunca sadece topraklarında dünyaya gelen değil, uzak diyarların yadigârı olan insanlarımız ve onların çocuklarıyla büyüyerek şimdiki hâlini almıştır.

Yerel olmadan evrenselliğe ulaşamayacağı düşüncesinden hareketle, toprakları üzerinde yaşanılarak mensubu, hatıraları paylaşarak parçası olunan kente karşı sevgi ve sorumluluğun ilk adımını o kenti tanımak oluşturmaktadır. Kentlilik bilincinin oluşumu adına Gaziemir Kaymakamı Şerafettin Tuğ, Belediye Başkanı Halil İbrahim Şenol ve Seydiköylüler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Süvari başta olmak üzere tüm düzenleme kurulu üyelerinin etkinliğin gerçekleştirilmesindeki istek ve gayretleri takdire değerdir. Seydiköy/Gaziemirliler ve Seydiköy/Gaziemir'e gönül verenlerin, yaşadıkları kentin geçmişini konu edinen ve ilçe tarihinde ilk defa olmak üzere düzenlenen panele ilgi ve katılımlarının yüksek olduğunun da belirtilmesi gerekir.

Akademik olarak yürütülen yerel tarih araştırmalarının "yerel" ile buluşması, bilim insanlarının elde ettikleri bilgileri doğrudan ilgilileriyle paylaşarak onları aydınlatmaları son derece önemli ve vazgeçilmez bir aydın sorumluluğu olduğu gibi 'marifet iltifata tâbidir' sözü uyarınca atanmış/seçilmiş yerel yöneticilerle sivil toplum örgütlerinin bu tür çalışmaları desteklemeleri de göz ardı edilemeyecek bir görev ve zorunluluktur. Sonuç olarak, Gaziemir'in geçmişine panel çerçevesinde yapılan bu ilk yolculuk pek çok unsuru bünyesinde barındırması dolayısıyla başarılı bir faaliyet olarak değerlendirilmiştir. Gaziemir tarihinde yerini almış olan etkinliğin bundan sonra yapılacak yeni çalışmalara öncülük ve kaynaklık edeceğine de hiç şüphe yoktur.